

Komentari na Stratešku studiju utjecaja prijedloga Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2015.-2021. na okoliš

1. Načelne primjedbe

Strateška procjena utjecaja na okoliš je bespotrebno dug dokument u kojem se mnoštvo stvari iz Plana ponavlja te se istovremeno isti tekstovi navode i ponavljaju. Dodatno, u samoj studiji definirani su pokazatelji provedbe Plana gospodarenja otpadom koji su predmet samog Plana, a ne strateške studije stoga ih je potrebno doraditi sukladno primjedbama te uvrstiti u PGO te izbaciti iz dokumenta SPUO PGO-a. Strateška studija predstavlja dokument koji ukazuje na utvrđene i potencijalne utjecaje na okoliš sustava gospodarenja otpadom koji se temelji na spaljivanju i velikim regionalnim centrima. No, njome se ti utjecaji kategorički i neargumentirano odbacuju, čime se jasno daje do znanja da ona služi samo opravdavanju svih koraka koji se predlažu u Planu. Unatoč opsežnosti dokumenta, SPUO ne sadrži sve elemente koji po zakonu predstavljaju njen obvezni sadržaj:

- nisu razrađena varijantna rješenja za zabrinjavanje otpada niti je objašnjeno zašto to nije učinjeno, dakle nedostaje obrazloženje najprihvatljivijeg varijantnog rješenja plana ili programa na okoliš i opis provedene procjene, uključujući i poteškoće (primjerice tehničke nedostatke ili nedostatke znanja i iskustva) pri prikupljanju potrebnih podataka;
- pogrešno je interpretiran red prvenstva kako bi se opravdala ulaganja u pojedine korake koji nisu prioritetni,
- na temelju nepotpunih podataka daju se procjene koje služe isključivo kako bi službeno izgledalo da će se ispunjenjem predviđenih aktivnosti ispuniti zadane obveze,
- razmatraju se posljedice donošenja i nedonošenja plana gospodarenja otpadom, pri čemu se napominju potpuno neargumentirane dobrobiti donošenja plana u obliku kakav je trenutno te naglašavaju posljedice po okoliš ako se takav plan ne donese, a uopće nije razmotrena mogućnost izmjene plana i primjene varijantnog rješenja temeljenog na sustavu različitom od spaljivanja,
- plaćanje penala EU zbog nepostizanja zadanih ciljeva odvajanja i recikliranja spominje se samo kao mogućnost ako se ovakav plan ne donese, bez objašnjavanja na koji način će ti ciljevi biti postignuti kroz ovakav sustav spaljivanja i bez navođenja koliki će navedeni penali biti u slučaju neispunjenja ciljeva zbog provedbe ovakvog plana,
- daje se do znanja da postoji velika mogućnost da dođe do kolapsa predviđenog sustava zbog nemogućnosti plasmata goriva iz otpada (RDF), ali se neargumentirano prihvaća takav rizik i opravdava održivost sustava,
- za odvajanje otpada preferiraju se zeleni otoci i reciklažna dvorišta i to se ističe kao najbolja varijanta odvajanja otpada na mjestu nastanka (što je apsolutno krivo), a ne razmatraju se mogućnosti koje pruža uspostava sustava odvojenog prikupljanja na kućnom pragu,
- ne obrađuje se niz dostupnih varijanti zbrinjavanja mulja već se uspoređuje samo one po kojima spaljivanje i suspaljivanje dobiva prioritet,
- nisu dovoljno razrađene mjere zaštite okoliša, uključujući mjere sprječavanja, smanjenja, ublažavanja i kompenzacije nepovoljnih utjecaja provedbe plana ili programa na okoliš,

- pojašnjava se da spaljivanje po brojnim studijama ima utjecaj na okoliš i ljudsko zdravlje, ali bez obzira na to neargumentirano se veća važnost pridaje studijama koje pokazuju drukčije,
- uspoređuju se emisije štetnih plinova u okoliš koje bi izazvalo deponiranje sa onima nastalim termičkom obradom i naglašava se povoljnost termičke obrade u tom slučaju, a ne prikazuje se koliko bi emisije bile smanjene da se uloži u sustav recikliranja naspram onih iz termičke obrade,
- ne razmatraju se prometni troškovi koji bi nastali zbog prevoženja velikih količina otpada s jednog kraja RH na drugi u svrhu njegova spaljivanja, kao ni troškovi koji bi nastali u slučaju da dođe do prestanka prihvatanja RDF-a u cementarama,
- ne uzimaju se u obzir opasnosti od zbrinjavanja otpada na krškim terenima i mogućnosti ugroze podzemnih voda, već se neargumentirano tvrdi suprotno, da će se stanje voda poboljšati,
- u izračun količina koje se predviđaju za obradu u regionalnim centrima (CGO) ne uzimaju se u obzir svi potrebni podaci, što se jasno i navodi, ali se bez obzira na to na tako nepotpunim podacima temelje izračuni koji onda postaju dijelom prijedloga Plana,
- ne uzima se u obzir dugotrajnost svih faza izgradnje CGO, postrojenja za mehaničko-biološku obradu i postrojenja za termičku obradu otpada i činjenica da infrastruktura sigurno neće biti izgrađena na vrijeme, a kada bude izgrađena da će to već biti zastarjela tehnologija od koje će se zbog prelaska na cirkularnu ekonomiju odustajati te će se tako pojaviti potreba za proizvodnjom velikih količina miješanog otpada kako bi se izgrađena postrojenja punila u svrhu rentabilnosti (lock-in effect), što će istovremeno značiti plaćanje visokih penala,
- naglašava se nužnost spaljivanja otpada u industrijskim postrojenjima kako bi se smanjile njihove emisije u okoliš, a ne analizira se koliko bi to smanjenje bilo ako bi se koristili obnovljivi izvori energije,
- itd.

Sukladno svemu navedenom, tražimo odbacivanje ove studije i izradu studije koja bi argumentirano donosila zaključke, a ne samo opravdavala korake u Planu.

2. Primjedbe na pojedine dijelove

Str 34.

Prema popisu stanovništva iz 2011. Splitsko dalmatinska županija ima 454.798 stanovnika, potrebno je korigirati podatak u tablici. Kapacitete postrojenja potrebno je značajno smanjiti uzimajući u obzir prioritete u gospodarenju otpadom i zakonske obveze RH. Naime ne prihvatljivo je da se planiraju kapaciteti uvećani za 20%, ukoliko je prvi prioritet u gospodarenju otpadom smanji stvaranje otpada. Također ukupni kapaciteti za u centrima predviđenu mehaničko biološku obradu miješanog komunalnog otpada te energetske uporabu otpada iznose 1.365.000 tona što iznosi 80% količine komunalnog otpada nastalog u 2013. godini. Na ovaj način namjerno se zanemaruje obveza 50% odvojenog prikupljanja otpada te su planirani kapaciteti u suprotnosti sa Zakonom i obvezama prema EU, nepotrebno opterećuju porezne obveznike, pri čemu se ne uzima u obzir činjenica i trošak održavanja ovih postrojenja. Također primjenom principa u hijerarhiji gospodarenja otpadom, upitna je njihova buduća rentabilnost kao i plasman produkta obrade miješanog komunalnog otpada. Stoga ovdje tražimo jasno kapacitiranje spomenutih centara temeljeno na obvezama prema

EU i hijerarhiji gospodarenja otpadom te ukidanje centara koji se nalaze na krškom terenu te predstavljaju neposrednu opasnost za vodne resurse.

Str 40.

Na stranici 40. istaknute je kako smanjenje komunalnog otpada nije izgledno, te tražimo brisanje ovih navoda kao i izradu projekcija vezanih za gospodarenje otpadom do 2021. godine za količine otpada na razini 2013., te projekcija vezanih za gospodarenje otpadom do 2021. godine, akoje će uključivati smanjenje godišnjih količina otpada. Naime, ukoliko se mjere predviđene PGO-om, a vezane uz sprječavanje nastanka otpada budu primjenjivale izvjesno je kako će se smanjiti ukupna količina otpada koji nastaje. Smanjenje količina otpada upravo je cilj resursno učinkovite Europe. Nedopustivo je da Plan kao i Strategija ne razmatraju opcije smanjena količina otpada koje proizlaze iz mjera koje sami propisuju kroz Plan sprječavanja nastanka otpada. Ili je isti plan sprječavanja nastanka otpada samo deklarativan?

Str. 44.

Na stranici 44. sama SPUO predviđa višak kapaciteta za obradu otpada ukoliko se planovi vezani u CGO-e ostvare te ističe kako će se višak kapaciteta iskoristiti za obradu odloženog neobrađenog otpada koji se akumulirao tijekom planskog razdoblja. Ovdje potrebno prikazati procjene o kojim se količinama otpada radi i to minimalno s obzirom na scenarij količina otpada na razini 2013. te koliko je potrebno vremena za obradu navedenog otpada, te potom razjasniti na koji način će se nakon utvrđenog vremena koristiti višak kapaciteta. Prikazom spomenutih scenarija i projekcija izrađivaču Plana bi trebalo postati jasno kako se CGO ne mogu planirati s tolikim kapacitetima, na račun poreznih obveznika te pritom riskirajući penale Europske unije zbog ne ispunjavanja obveza vezanih uz gospodarenje otpadom.

Str. 44. Slika 32.

Iz sheme je vidljivo kako izrađivač Plana u CGO-ima predviđa obradu miješanog komunalnog otpada kojeg će prijem mehaničko-biološke obrade razvrstati, stoga tražimo da se u shemi to jasno navede (skupljen miješani komunalni otpad). Također shemu je potrebno dopuniti s aktivnostima vezanim uz sakupljen odvojeno prikupljen otpad kojeg treba biti minimalno (50%) te sakupljen odvojeno prikupljen biootpad čije je odvojeno prikupljanje zakonska obveza. Važno je napomenuti kako je kvaliteta odvojeno prikupljenog otpada presudna za postizanje uspješnog recikliranja pojedinih komponenti (biootpada, stakla, papira i dr.). Također u pojedinim europskim centrima upravo se obrada miješanog komunalnog otpada naplaćuje znatno više od obrade odvojeno prikupljenih komponenti. Tko će objasniti građanima Hrvatske, zašto se planira ovako skup sustav gospodarenja otpadom, za kojeg će vrlo vjerojatno Hrvatska plaćati penale te se propušta prilika da se Hrvatska usmjeri ka održivom gospodarenju otpadom?

U opisu centara (poglavlje 1.2.3.2.) opet je vidljivo da se centri planiraju za obradu miješanog komunalnog otpada. Stoga je nužno potrebno izmijeniti planirani način rada centara za gospodarenje otpadom i uskladiti ga sa zakonskim propisima.

Str 78.

Neprihvatljivo je korištenje termina *Odvojeno prikupljeni miješani komunalni otpad*.

Str 79. Poglavlje 1.4.5.4.

Potrebno je izraditi procjenu ukupnih godišnjih troškova zbrinjavanja otpada po stanovniku, planiranim sustavom kao i sustavom koji će se temeljiti na odvojenom prikupljanju i

recikliranju sukladno pozitivnom zakonodavstvu te dati prikaz procjena i metodologiju izračuna.

Str. 83.

Na stranici 83. jasno je istaknuto kako je jedan od prioriteta politike gospodarenja otpadom u Europskoj uniji (7. Akcijski program za okoliš): ograničavanje spaljivanja samo na materijale koji se ne mogu reciklirati stoga nije jasno zašto cjelokupni Plan počiva na spaljivanju gotovo 80% komunalnog otpada, uključujući materijale koji se mogu reciklirati (papir, karton, tekstil) te biootpad za koji je ekološki prihvatljiviji način postupanja kompostiranje.

Str. 86.

CITAT: Preostale četiri županije Šibensko-kninska, Istarska, Dubrovačko-neretvanska i Splitsko dalmatinska zadržat će županijski koncept izgradnjom jednog centra u svakoj od navedenih županija.

U Planu kao niti u SPUO nisu razjašnjeni razlozi zadržavanja ovog koncepta, što je i predmet SPUO osobito kada se uzme u obzir i tvrdnja koju navode i sami izrađivači kako: *postojeći okolišni problem koji je važan za plan, a povezan je s vodama mogu biti smještaj lokacija CGO unutar zona zaštite/izvorišta javne opskrbe. To je slučaj s CGO Marišćina, CGO Lećevica, CGO Lučino razdoblje.*

Naime Studija utjecaja na okoliš za CGO Lećevica izrađena je još 2005. godine. Neposredna i opetovana mjerenja pokazala su da se planirani Centar za gospodarenje otpadom nalazi nad tokovima podzemnih voda koje se izravno izljevaju na izvorima Pantana, Jadra i Žrnovnice, a prihranjuju i Krku i Čikolu, tj. rijeke iz kojih se pitkom vodom napaja pola milijuna ljudi u srednjoj Dalmaciji.

Na inzistiranje nevladinih udruga, napravljena su i dopunska istraživanja jer se sumnjalo na tu vodnu vezu, osobito onu između Lećevice i Jadra. Ta je veza neupitno potvrđena te se u studiji Hrvatskoga geološkog instituta od lipnja 2006. godine navodi:

“S obzirom na zabilježene koncentracije trasera, distribuciju i ukupno trajanje njegovog istjecanja, konstatirana podzemna vodna veza između područja planirane izgradnje centra i izvora Jadra može se smatrati pouzdano potvrđenom.”

Str 184.

CITAT: Biološka obrada otpada (kompostiranje) trenutno je ograničeno na 10 kompostana sa ukupnim raspoloživim godišnjim kapacitetom od približno 125.000 tona.

U planu gospodarenja otpadom navedeno je 10 kompostana s kapacitetom od 64.000 tone (Red 581-582). Iz ovog je jasno vidljivo koliko je izrađivač Plana obratio pozornost na kompostiranje koje je prioritet u gospodarenju otpadom. Tražimo pojašnjenje te ujednačavanje podataka te izvora informacija za podatek. Također tražimo analize i procjene vezane uz kompostiranje sukladno komentarima za PGO. Ista neusklađenost PGO-a i SPUO vezana je uz biopliniska postrojenja te su zahtjevi isti kao i gore navedeni uz kompostiranje.

Str.187.

S obzirom na procjene količina biootpada tražimo i procjene te cost-benefit analizu za odvojeno prikupljanje biootpada te njegovo kompostiranje, s obzirom na mogućnosti postojećih kompostana i bioplinkskih postrojenja te plan za izgradnju novih kompostana.

Str 226.

U tablici bez naziva, a koja se bavi analizom utjecaja na ekološku mrežu nisu pojašnjeni utjecaji koji su vezani uz kompostiranje biootpada i stvaranje humusa poput očuvanja resursa, poboljšanja kakvoće poljoprivrednog tla korištenjem dobivenog humusa, te je stoga potrebno dodatno razraditi.

Negativan utjecaj energetskog obrađivanja otpada također nije dovoljno razrađen. Korištenje goriva iz otpada dovodi do povećanja teških metala, osobito žive, dioksina i furana odnosno onečišćenja koja su iznimno toksična, postojana i sklona biološkoj akumulaciji te kao takva predstavljaju prijetnju ekosustavima i pojedinim vrstama. Republika Hrvatska je ratificirala najznačajniji međunarodni instrument zaštite i očuvanja Sredozemnog mora, Konvenciju o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćenja (Barcelonska konvencija, NN – međunarodni ugovori br. 17/98), a koja sve države potpisnice obvezuje da maksimalno eliminiraju zagađenja Sredozemnog mora. Barcelonska konvencija predviđa da će ugovorne stranke poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi spriječile, smanjile i suzbile onečišćavanje područja Sredozemnog mora iz izvora i djelatnosti na kopnu. Ugovorne stranke obvezuju se da pojedinačno ili putem bilateralne ili multilateralne suradnje poduzimaju potrebne mjere za uklanjanje onečišćenja koja potječu iz izvora na kopnu i da postepeno ukidaju unos tvari koje su toksične, postojane i sklone biološkoj akumulaciji za područje Sredozemnog mora. S druge strane ovim Planom koji bi trebao slijediti viziju resursno učinkovite Europe, predviđa se spaljivanje otpada, kao pretposljednji korak u gospodarenju otpadom u cementarama koje se nalaze na samoj obali Jadranskog mora.

Str. 236.

Potrebno je ubaciti odvojeno prikupljanje biootpada i kompostiranje kao mjeru od posebnog značaja u narednom razdoblju. Također kao mjeru potrebno je uvrstiti jačanje kapaciteta za recikliranje različitih vrsta otpada.

Str 241.

CITAT: U razdoblju od 2015. do 2030. godine za očekivati je porast količina ukupno proizvedenog komunalnog otpada, uključujući i otpad od turizma, za približno 25 % (Tablica 33.). Za slučaj da do 2030. godine dođe do ujednačavanja odnosa nastajanja otpada, odvajanja i obrade, može se očekivati kako će količina otpada za obradu u sklopu centara za gospodarenje otpadom iznositi oko 1.000.000 - 1.050.000 tona otpada godišnje.

Iz navedenog pasusa jasno je razvidno kako je plan suprotan Zakonu budući direktive EU i Zakon nalažu 50% odvojeno prikupljanje otpada do 2020. godine. Također ne može se predviđati 25% povećanje količine otpada te istovremeno planirati Plan sprječavanja nastanka otpada. Dodatno, budući je kapacitet planiranih centara 1300000 tona pitanje je koji će se otpad obrađivati u ovim centrima i tko će plaćati održavanje prekapacitiranih centara? SPUO na sva ova pitanja nije dala odgovor te se ovaj dokument treba odbaciti, a Plan gospodarenja otpadom RH uputiti na detaljnu doradu i usklađivanje sa zakonskim propisima.

Str. 241.

Tablica 33. U projekcijama ukupnih količina otpada za plastiku je predviđeno 339.886,70 tona što je gotovo 20%. S obzirom na udio plastike koji je sad oko 12%, naše pitanje je: Temeljem koje metodologije se predviđa ovakav porast, osobito ukoliko se bude provodio Plan sprječavanja nastanka otpada? Također napominjemo kako je upravo plastika najzastupljeniji otpad u more te je nužno i hitno provoditi mjere smanjenja korištenja plastike.

Str 242.

CITAT: Scenarij „S mjerama“ pretpostavlja uključivanje mjera i kvantificiranih ciljeva definiranih Strategijom gospodarenja otpadom.

Molimo pojašnjenje o kojoj se Strategiji gospodarenja otpadom radi? Također molimo pregled mjera i kvantificiranih ciljeva.

Str. 247. Poglavlje 7.1.2.2.3.

Poglavlje je obrađeno paušalno, bez iznošenja argumenata i navođenja referenci, pri čemu su podaci, pretpostavljamo korištenih članaka, tumačeni proizvoljno s nakanom da se prikaže kako spaljivanje nema negativan utjecaj na zdravlje ljudi i okoliš. U nedostatku vremena za navođenje svih onih dokaza koji su suprotni tvrdnjama u ovom potpoglavlju upućujemo pitanje izrađivaču studije zašto se energetska obrada nalazi na pretposljednem mjestu u gospodarenju otpadom? Koji su razlozi tomu?

Str 247. Poglavlje 7.1.2.2.4.

U poglavlju 7.1.2.2.3 štetnim učincima kompostiranja pridaje se jednaka pažnja kao i onima vezanim uz spaljivanje otpada (barem prema veličini poglavlja). Ipak izrađivač studije na kraju potpoglavlja ističe kako se procjena rizika od bioaerosola odnosi na 200-300 metara od izvora te kako je rizik realan jedino za one koji se nalaze u pogonu. Stoga sukladno iscrpnom objašnjenju potencijalnih negativnih učinaka za radnike kompostane molimo nadopunu poglavlja 7.1.2.2.3. za radnike u spalionicama i cementarama.

Str 274. Tablica 34.

U tablici za svako od ključnih pitanja nisu procijenjeni utjecaji. Za tlo i poljoprivredno zemljište nije iskazan pozitivan učinak kompostiranja biootpada. Za ključno pitanje nastajanje otpada procijenjen je pozitivan utjecaj. Ovim putem upućujemo pitanje kako će biti postignut pozitivan utjecaj ako Plan predviđa porast količina nastalog otpada?

Str 279. Poglavlje 7.3.1.

U poglavlju 7.3.1. navodi se kako je odvojeno prikupljanje otpada mjera za sprječavanje nastanka otpada. Ovakvi propusti uočeni su i na drugim mjestima u SPUO (str 307., str 309.). Iz ovog je jasno vidljivo koliko izrađivač nije svjestan osnovnih principa i hijerarhije gospodarenje otpadom kao i načina provedbe kao ni temeljnih odrednica održivog razvoja. Za Hrvatsku se ističe kako ima uvozno orijentirano gospodarstvo. Ovdje bi valjalo napamet kako je upravo korištenje lokalnih proizvoda jedna od mjera okolišno odgovornog ponašanja, a kako bi Hrvatska trebala težiti vlastitoj proizvodnji, osobito hrane. Osim prilikom proizvodnje sprječavanje nastanka otpada moguće je postići na razini osviještenih potrošača koji neće koristiti proizvode koji imaju značajan negativan utjecaj na okoliš, uključujući i one s pretjeranom ambalažom, jednokratne proizvode i sl. Edukaciju i informiranje po ovom pitanju nužno je provoditi i u odgojnoj obrazovnim ustanovama.

Str 281.

U odjeljak: *...koje od najvećeg značaja za izgradnju sustava održivog gospodarenja otpadom u smislu:*

Potrebno je dodati

- ◆ širenje mreža kompostana i postrojenja na bioplin,
- ◆ uspostava sustava za odvojeno prikupljanje na kućnom pragu
- ◆ širenje prerađivačkih kapaciteta za recikliranje

Str 282.

U tablici nisu razmotrene mogućnosti povećanja udjela odvojenog prikupljanja otpada, povećanje udjela odvojeno prikupljenog i kompostiranog biootpada.

Str. 292.

U tablicu pod poglavljem Mjere zaštite okoliša, navedno je Mjere ublažavanja negativnih utjecaja Programa i mjere poboljšanja Programa. Kojeg Programa? Također pod Emisije u zrak i klimatske promjene potrebno je navesti: Povećati količine odvojeno prikupljenog i kompostiranog biootpada

Rečenica: *Spriječiti nastajanje i smanjivanje količine komunalnog otpada.* treba glasiti *Spriječiti nastajanje i smanjiti količine komunalnog otpada.*

Pod Ljusko zdravlje nije navedena mjera vezana uz smanjenje žive. Naime, živa je kao i dioksini i furani kancerogena, mutagena te sklona bioakumulaciji. Neprihvatljivo je da SPUO PGO-a koji se temelji na spaljivanju otpada ne razmatra njen utjecaj te ne navodi Mjere ublažavanja negativnih učinaka.

Str 303. Tablica 38.

Zašto se izgradnja CGO, zelenih otoka, reciklažnih dvorišta, sortirnica i kompostana smiješta pod mjere za gospodarenje opasnim otpadom?

Pod VI. MJERE ZA OPRABU I ZBRINJAVANJE OTPADA potrebno je navesti izgradnju kompostana.

Strana 314.

Isti komentari odnose se i tablicu 40. na strani 316.

CITAT: ...sufinanciranje troškova prijevoza komunalnog otpada s otoka na kopno radi konačnog zbrinjavanja i nabavku komunalnih vozila s ciljem smanjenju odlaganja otpada na otocima, čime se pridonosi očuvanju zaštićenog obalnog područja mora. Navedena mjera nalazi se unutar ostalih programa i projekata zaštite okoliša u koje FZOEU u 2015. godini planira uložiti 58.125,000,00 HRK.

Sukladno dosadšnjim komentrima vezanim uz gospodarenje biootpadom na otocima, sredstva namijenjena prijevozu otpada s otpada trebalo umanjiti i usmjeriti na izgradnju kompostana i organizaciju sustava odvojenog prikupljanja biootpada na otocima.

Tablica 42.

Povećanje dodatnog kapaciteta za recikliranje na 30.000 tona ne dovoljno je i jasno govori o prioritetima ovog Plana. Kako cirkularna ekonomija zaživjela neophodno je osigurati sredstva koja će poticati tvrtke koje će se baviti recikliranjem. Primjerice u talijanskoj regiji Veneto s 4,8 milijuna stanovnika čak 77% općina (65% stanovnika) obuhvaćeno odvojenim prikupljanjem otpada sustavom „od vrata do vrata“. Također u regiji djeluje 200 tvrtki koje za bave recikliranjem dok ih je u čitavoj Hrvatskoj tek nekoliko. U regiji se nalazi i gradić Ponte nelle Alpi s 9,500 stanovnika koji odvojeno prikuplja 91,3% otpada te Treviso s 80,000 stanovnika i 85% odvojenim prikupljanjem otpada. Hrvatska ima priliku slijediti ovakve pozitivne primjere te odustati od zastarjelih koncepata temeljenih na spaljivanju otpada koje je okolišno i resursno neprihvatljivo, međutim kako bi u tome uspjela nužno je izmijeniti koncept Plana i uskladiti ga sa zakonskim obvezama.

Str 351.

Iako je u Planu istaknuto kako je sustav odvojenog prikupljanja biootpada neuspješan, kao mjera se predlaže poticanje kućnog kompostiranja. Kućno kompostiranje predstavlja mjeru

kojom se omogućuje provedba mjere ponovno upotrijebi prilikom čega se kuhinjski otpad i otpad iz vrtova kompostira i stvara koristan humus za upotrebu u vrtovima odnosno poljoprivredi te biootpad iz ovih domaćinstva ne ulazi u tok gospodarenja otpadom. Za uspješno postupanje s biootpadom potrebno je provoditi zakonsku obvezu definiranu člankom 56 zakona odnosno osigurati uspostavu odvojenog prikupljanja biootpada iz domaćinstva.

Str 354.

Budući se kao medicinski otpad navode pelene, kao mjeru smatramo da je potrebno uvrstiti poticanje korištenja višekratnih pelena. Naime u uspješnim primjerima cirkularne ekomoije upravo se građani odnosno roditelji potiču na način da im se subvencionira korištenje višekratnih pelena.

Str 355.

Iz definiranih pokazatelja uspjeha jasno je kako plan favorizira preposljednji korak u gospodarenju otpadom, ne poštuje Zakon o održivom gospodarenju otpadom, odnosno hijerarhiju gospodarenja otpadom

Stoga zahtijevamo da se kao pokazatelji uspjeha vezanu uz uspostava sustava unesu:

Količine odvojeno prikupljenog otpada (staklo, plastika, metar, papir, karton, tekstil) iz domaćinstava.

Količine odvojeno prikupljenog biootpada

Količine kompostiranog otpada i broj izgrađenih kompostana

Količine oporabljenog otpada isključujući energetske uporabu.

Obuhvat stanovništva obuhvaćen odvojenim prikupljanjem otpada na kućnom pragu

Obuhvat stanovništva obuhvaćen odvojenim prikupljanjem otpada putem zelenih otoka i reciklažnih dvorišta

Također molimo obrazloženje, kako su *9. Količine otpada zbrinutog energetske uporabom i količine dobivene energije* pokazatelji uspjeha vezani uz nastajanje otpada?

Str. 359.

U odlomak treba navesti i odredbe vezane uz članka 56. Zakona o održivom gospodarenju otpadom odnosno kako su jedinice lokalne samouprave dužne osigurati odvojeno prikupljanje biootpada.

Ime i prezime osoba koja su sastavljale primjedbe i prijedloge i podaci za kontakt:

Marko Košak, Zelena akcija

marko@zelena-akcija.hr

099 272 52 26

Gabrijela Medunić-Orlić, Sunce

gabrijela@sunce-st.org

091 536 0837

Komentare potpisuju:

1. Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce
2. Zelena akcija
3. Zelena Istra
4. ZEO Nobilis
5. Franjo Koščec
6. Eko Pan Karlovac
7. Udruga za zaštitu prirode i okoliša ZELENI OSIJEK
8. Brodsko ekološko društvo BED
9. Udruga BIOM
10. DOOR
11. Udruga "Eko-Zadar"
12. Zelena akcija Mičevac
13. Centar za zaštitu ptica grabežljivica GRIFON
14. Ekološka udruga EKO - EKO Komin
15. EKO UDRUGA KOSINJ
16. Ekološko društvo Koprivnica
17. Udruga Baobab
18. Ekološka udruga Una
19. Udruga Žmergo
20. Ekološka udruga Krka Knin
21. EKO - DRUŠTVO ZELENO ZAGORJE SVETI KRIŽ ZAČRETJE
22. Ekološko društvo "Žumberak"
23. Mažuran
24. Ekološka udruga Pineta
25. Udruga za ekologiju i kulturu Eia
26. UDRUGA ZA OČUVANJE KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE STOBREČA
EPETIUM
27. Eko Ombla
28. Eko Omblići
29. Zelena akcija Stari Mikanovci
30. ED Lijepa naša-Zabok
31. EKOLOŠKO DRUŠTVO EKO OROSLAVJE
32. Divina Natura
33. Ekološko turistička udruga Šolte
34. Udruge Pulentoda, ekološko društvo za inicijativu mladih
35. Udruga za održivi razvoj UZOR
36. Dalmatica Viva
37. Ekološka udruga Izvor
38. Argonauta
39. ZELENI DAN
40. IRRE Institut za ruralni razvoj i ekologiju
41. EKOTURISTIKO
42. Lička ekološka akcija LEA
43. Ekološka udruga Primošten

44. Sovinjak
45. Društvo Marjan
46. Eko breza
47. EKO-Udruga „Ravni kotari“
48. Krizni Eko Kaštelanski stožer
49. Krizni Eko Stožer Marišćina
50. Krizni Eko stožer Varaždin
51. Krizni Eko stožer Zagreb
52. Priroda i društvo
53. Udruga Okoliš
54. Udruga za zaštitu okoliša Resnik